No. 1484 Zaterdag 8 Juni 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St.' Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

DE HANDEL.

Ook ten opzichte van den Handel schetst de Welvaartcommissie toestanden in Suriname, welke veel overeenkomst hebben met die van Curaçao. Ook tot verbetering van onzen handel valt daaruit wel iets te leeren. Laat ons toch niet te spoedig denken, dat hier alles volmaakt is; laat ons eerlijk erkennen dat de achteruitgang van den handel ook voor een groot deel te wijten is aan *eigen schuld*, al bedoelen wij dit woord ditmaal in een andere beteekenis dan waarin wij het de vorige week gebruikten.

Maar, laat ons eerst het woord geven aan de Heeren der Welvaartcommissie, op handelsgebied zeer zeker mannen van naam. Zij zeggen:

„De handel is in den loop der jaren eveneens van karakter veranderd. In den tijd van de verbindingen met zeilschepen, of althans met onregelmatige diensten, waren in de kolonie aanwezig groote importhuizen, die aanzienlijke voorraden moesten houden.

De geregelde stoomvaartverbindingen, die zoowel de aanbieding van goederen door handelsagenten bevorderen als ook de levering in kleine hoeveelheden, hebben daarin grondige wijziging gebracht.

Eigenlijke importhuizen, die zich uitsluitend den invoer ten doel stellen van goederen, welke zij in het groot afzetten, zijn er niet meer. Thans is het type van de groote onderneming de winkelzaak met filialen, hetzij in de verschillende wijken der stad of wel in verschillende plaatsen der kolonie. Ze betrekt haar goederen uit Europa of Noord Amerika rechtstreeks en detailleert ze vervolgens, met levering in semigrossierderij aan kleine winkeltjes en ambachtsbazen.

In de winkels heeft nog betrekkelijk weinig specialisatie plaats. Men vindt er over het algemeen nog zeer vele categorieën van waren bijeen, al ziet men hier en daar enkele magazijnen voor groepen van artikelen."

Hier willen wij het zoo leerzaam verslag even onderbreken, niet om reeds nu onze toepassingen te maken, dat zullen we later doen, maar om den Lezer te verzoeken bij de volgende aanhaling *Arabieren* te lezen in plaats van *Chineezen*.

„Onder deze handelsondernemingen vindt men er verscheidene die door Chineezen worden bestuurd. Het schijnt dezen niet slecht te gaan en hun aantal neemt dan ook voortdurend en aanmerkelijk toe. In tegenstelling met hun vakgenooten van ander ras steunen zij elkander zeer sterk onderling.

Hun winkelzaken in de stad staan dan weer in verbinding met de winkels, die op de plantages worden aangetroffen, toebehoorende aan de plantageeigenaren en door dezen als regel aan Chineezen, soms ook Portugeezen, verhuurd. Die winkels hebben daar dikwijls een monopolie.

Het is aan te nemen, dat door deze combinatie het bedrijf over het geheel zeer loonend zal zijn.

Naast en boven deze ondernemingen neemt de reeds meermalen genoemde groote handelszaak van de firma C. Kersten en Co. een geheel eigenaardige plaats in. De winsten van deze onderneming komen ten goede aan de zending van de Moravische Broeders (Evangelische Broedergemeente), terwijl in de leiding tal van personen van Duitsche afkomst werkzaam zijn, die hun opleiding verkregen in Duitschland, waarheen zij ook later in den regel terugkeeren, maar die samenwerken in dit groote geheel, dat ten slotte ideëele oogmerken met krachtige economische middelen bevordert.

Deze handelszaak wordt met oordeel en beleid gedreven, breidt zich voortdurend uit, heeft haar vertakkingen in verschillende deelen der kolonie en maakt, wat inrichting en organisatie betreft, een zeer gunstigen indruk. Het leidende personeel is de Nederlandsche taal zeer goed machtig.

Het is in de gebouwen goed gehuisvest. De magazijnen worden nog telkens verbouwd, evenals de bakkerij en andere deelen der inrichting. Te Groningen is de winkel niet slechts met verkoop van allerlei goederen doch ook met den inkoop van cacao van kleine landbouwers belast.

De invloed van de ontwikkeling van deze firma wordt verschillend beoordeeld, naarmate van het standpunt waarop men zich plaatst. Tal van kleine winkels, waar destijds zeer hooge winsten op de artikelen werden genomen en waar niet zelden warenvervalsching was aan te wijzen, hebben van de mededinging der firma veel geleden.

Op de voorziening, van de hoofdstad vooral, met goede artikelen en op de gedeele inrichting van den handel naar meer moderne begrippen heeft deze handelszaak zonder twijfel grooten invloed geoefend. Men ziet dan naast deze ook andere zaken van beteekenis, waar, naar ons is medegedeeld, de toestand geenszins ongunstig is.

Dit laatste is te meer opmerkelijk, omdat de heerschende landbouwcrisis niet nagelaten heeft haren ongunstigen invloed ook op den winkelstand te doen gelden. Het ligt toch voor de hand, dat bij het ontbreken van genoegzame andere middelen van bestaan de vermindering der opbrengsten van grooten en kleinen landbouw de koopkracht der geheele bevolking sterk moet aantasten. Hierover en over de wispelturigheid van het publiek, dat elke nieuwe reclamemakende inrichting voor korten tijd bevoordeelt, hebben wij dan ook wel uit de kringen van den handel klachten vernomen. Juist de betere zaken echter houden zich des ondanks zeer goed staande.

Zou men verwachten, dat onder de omstandigheden der laatste jaren een krachtig vereenigingsleven in den kleinen ambachts- en winkelstand zou zijn opgebloeid, dan zou men zich sterk vergissen.

Wel zijn er enkelen bonden van vakgenooten, maar zij richten niets van beteekenis uit om door gemeenschappelijke werkzaamheid hun toestand te verbeteren. Van een actie om door gezamenlijken inkoop de productie goedkooper of het winkelbedrijf loonender te maken, of om door afspraken het geven van crediet aan afnemers, en der groote kwalen in Suriname, te beperken of af te schaffen, bespeurt men niets.

Van een eigenlijk marktwezen is alleen in Paramaribo sprake. Daar is een dagelijksche markt van visch, houtskool en producten van den kleinen landbouw (groenten en vruchten). Op het markterrein vindt men slechts zeer enkele kramen, vooral met huisraadartikelen.

Het meerendeel van de verkoopers van vruchten en groenten huurt enkele vierkante meters onder de markthallen of daar buiten en stalt zijn waren op den grond uit. Vooral in vergelijking met wat in Demerara en andere Engelsche koloniën te zien is, is de markt te Paramaribo nog uiterst weinig ontwikkeld."

Wat valt er voor onzen Handel op Curaçao te leeren uit dit zeer nuttige verslag der Welvaartscommissie over den toestand van den Handel op Suriname?

De Handelsstand van Curaçao behoort tot de voornaamste van onze burgermaatschappij, en beschikt ontegenzeggelijk over uitstekende krachten, die best in staat zijn voor zich zelf een oordeel te vormen over den tegenwoordigen toestand.

De Curaçaosche kooplieden hebben ons advies niet van noode.

Toch wagen wij het de aandacht te vestigen op sommige punten in bovenstaand verslag aangestipt en ook voor ons van groot belang.

Door de besten onder onze handelslui hebben wij meermalen hooren klagen over den achteruitgang van den handel op Curaçao. Met ophef maakten zij gewag van den toestand, zooals die jaren geleden hier bestond, toen de vreemdelingen uit de naburige Republieken hier hun inkoopen kwamen doen.

Aan dien gouden tijd is, jammer genoeg, een einde gekomen. Men moge de 30 pct additioneele rechten als oorzaak noemen, en de rechtstreeksche verbindingen van Venezuela met Europa en Amerika door groote stoombooten als bijoorzaak beschouwen; een onaantastbaar feit is het nu eenmaal, dat Curaçao niet meer de groote leverancier is voor de kleine opkoopers in de naburige Republieken.

Is het nu verstandig klagend bij de pakken neer te zitten en te treuren over vergane grootheid?

De tijdsomstandigheden hebben het karakter van den Curaçaoschen handel voor een groot deel gewijzigd. En hiermede dient rekening gehouden te worden.

Men verwachte toch niet, dat eenzelfde toestand, als voor twintig, dertig jaren bestond, voor Curaçao zal terugkeeren.

Die tijd is voorbij.

Andere toestanden zijn ingetreden, waaraan de Handel van Curaçao zich heeft aan te passen. Geschiedt dat niet, dan zal onze handel nog meer verloopen en ten slotte geheel en al ten gronde gaan.

Groote importhuizen zijn uit den tijd. De snelle stoomverbinding en de nog snellere wisseling der eischen van het Publiek, dat zich nu eenmaal houdt aan de mode en door het veelvuldig internationaal verkeer zich spoedig op de hoogte stelt van de gebruiken in Europa en Amerika, maken een grooten opslag van goederen, welke een voorraad biedt voor jaren lang, geheel overbodig. Geregelde aanvoer van frissche, nieuwe goederen in kleine hoeveelheid is tegenwoordig de eisch.

Daar komen nog wel koopers uit de verschillende Republieken naar Curaçao, maar zij behooren tot een geheel andere categorie van personen, als de vroegere. Ook hebben zij geheel andere eischen, meer overeenkomstig den modernen tijd.

Daarbij, de stads- en buitenbevolking van onze eigen kolonie is koopkrachtiger geworden; ook met hun eischen en nooden dient rekening te worden gehouden.

Komt nu nog een tweede vraag.

Zal de opening van het Panamakanaal onzen Handel opnieuw wijzigen?

Wij gelooven wel niet, dat juist Curaçao weer de groote importmarkt zal worden voor Zuid-Amerika, in den zin zooals Curaçao dat vroeger was.

Maar toch mag er wel aan gedacht worden, dat onze geografische ligging ons tot een centraalpunt maakt tusschen Noord Amerika, Europa en Zuid-Amerika. Wanneer nog meerdere groote stoomvaartlijnen onze haven geregeld aandoen, zou het best kunnen gebeuren, dat vreemdelingen, *als onze Handel goed voorzien en modern gesorteerd is*, een volgend maal niet meer door zullen reizen naar Europa of Amerika, omdat zij bij hun eerste bezoek aan Curaçao de overtuiging ontvingen, dat zij hier best klaar kunnen komen. En zóó zou Curaçao weer de importhaven kunnen worden van Zuid-Amerika.

Wat het Verslag verder zegt van het *Vereenigingsleven* is van zeer groot belang ook voor den Handel van Curaçao.

De groote zaken in Europa zijn maatschappijen van verschillende vereenigde Firma's.

Waarom zou de zooveel zwakkere koopman van Curaçao wel in staat zijn alleen te kunnen voldoen aan de zeer hooge eischen van den modernen handel, terwijl zijn vakgenoot in Europa steun en hulp zoekt door aansluiting bij zijn collega's.

Eerst dan, als men werkt met vereende krachten, zal het mogelijk zijn, steeds modern gesorteerd te wezen en beboeven de goederen niet oud te worden en aldus veel van hun waarde te verliezen. De vereenigde Firma's beschikken dan over verschillende winkels, waar hun goederen verkocht kunnen worden. Gaat een artikel niet in de eene winkel, dan misschien wel in de andere, waar een van de eerste winkel geheel verschillend publiek komt koopen.

Daar moest ook veel meer relatie bestaan tusschen de kooplieden op onze eilanden en die van Curaçao. Onze eilandbewoners hebben niet dezelfde eischen en nooden, als de bewoners van het hoofdeiland. Het is voor de kooplieden op de eilanden volstrekt niet noodig, dat zij in rechtstreeksche verbinding staan met de groote handelshuizen in Europa of Amerika. Zij kunnen veel betere condities bedingen bij de Curaçaosche huizen, die hun tijd begrijpen en daarmee medegaan.

Meer zullen wij van dit punt voorloopig niet zeggen.

ONDERHOUDEND ALLERLEI

Uit het leven van Dickens.

Van Charles Dickens, wiens honderdsten geboortedag medio Febr. ll. gevierd werd, wordt een aardige annecdote verteld, welke hij zelf gaarne vertelde.

In een gezelschap, waaraan de hertog van Buckingham, de hertog van Norfolk en graaf Rochester en meerdere andere voorname Engelschen deelnamen ten landhuize van Dickens te Gadshill, kwam de schoonheid ter sprake van een korten maar kernigen stijl.

De meeste aanwezigen stonden bekend als voorname redenaars en politici. De Hertog van Buckingham meende, dat niets zoo moeilijk was als een beduidende gedachte in enkele woorden samen te vatten, zonder dat de zin daaronder leed. Men zou er even de proef van nemen en een wedstrijd organiseeren, waar alle aanwezigen aan moesten deelnemen. Dickens alleen mocht niet meedoen, omdat hij als jury moest fungeeren.

Onder de gasten was ook graaf Rochester, niet alleen de rijkste, maar ook de luiste.

Desniettegenstaande was hij van de eersten om mede te doen.

Er werd een kwartier tijd gegeven. Onderwijl de anderen zich zenuwachtig inspanden, schreef graaf Rochester zonder nadenken slechts weinige seconden en deponeerde toen zijn samengevouwen biljet in de vaas, waar alles moest worden ingeworpen.

De anderen keken verbaasd naar den graaf, die wel als geestig bekend stond, maar niet voor bijzonder scherpzinnig werd gehouden.

Toen alle brieven na een kwartier tijd waren ingeleverd, las Dickens ze alle aandachtig en sprak daarna het volgende oordeel: „op elk biljet zijn schoone gedachten in slechts enkele woorden vertolkt geworden. Maar het recht op den eersten prijs heeft graaf Rochester; hoort slechts wat hij schrijft: „Aan toonder dezes betaalbaar duizend pond, Rochester". Dit lijkt mij de gewichtigste gedachte in enkele woorden."

Allen prezen de wijsheid van Dickens, die den meest waardevollen stijl zoo gauw ontdekt had.

Over nog een weddenschap en een beroemd schrijver.

Verleden maand werd eveneens de honderste geboortedag gevierd van den schrijver Felix Eberty. In zijn „Jugund erinnerungen eines alten Berliners" vertelt Eberty de volgende geschiedenis:

Toen hij in Born studeerde at hij steeds in Hotel Stein, in gezelschap van enkele vrienden.

Op een zekeren dag zat in dezelfde zaal een vreemdeling, die zich onderscheidde door een bijzonder langen haargroei. Wij spraken er over of 't een pruik of echt haar was. Daar wij het er niet over eens werden, gingen we een weddenschap aan voor twee fleschen champagne. Een der wedders trad beleefd op den vreemdeling toe, vertelde hem de toedracht der zaak onder duizend betuigingen van verontschuldiging.

De aangesprokene nam de zaak nogal humoristisch op en toonde lachend, dat hij werkelijk een pruik droeg.

De verliezer liet de champagne brengen, tot welker consumptie ook de vreemdeling vriendelijk werd uitgenoodigd.

Wij hadden heel het geval reeds lang en breed vergeten, toen maanden daarna dezelfde vreemdeling weer in ons hotel was.

De verliezer van de weddenschap vertelde aan eenige nieuw aangekomen studenten, dat de pruik van dezen heer hem eens een paar fleschen champagne gekost had.

„Pruik!" riep er een, „wel die man draagt evenmin een pruik als jij of ik."

De strijd werd weer even heftig als den eersten keer. Weer werd een weddenschap voorgeslagen, maar de verliezer van toen verklaarde dat hij niet mocht wedden, omdat hij het nu zeker wist.

Maar daarmede was de strijd niet uit. De tegenpartij hield haar meening vol en daar geen van tweeën wilde toegeven, werd de weddenschap ten slotte weer aangegaan en de andere moest evenals den eersten keer onder duizend verontschuldigingen den vreemdeling weer vragen het bewijs te leveren.

Maar het antwoord, dat lachend werd gegeven was nu zeer verrassend: „Ja mijnheer, tegenwoordig draag ik weer mijn eigen haar. Zes maanden geleden was ik door een ziekte mijn haar kwijt en was ik gedwongen een pruik te dragen; maar tegenwoordig verheug ik mij weer in mijn eigen lokken."

De ongelukkige verliezer moest dus voor de tweede maal, maar nu voor het tegendeel betalen, wat hem den eersten keer zijn champagne gekost had.

Maar hij had toch het pleizier van deze wonderlijke weddenschap.

'n Zwaan als... schildwacht.

't Gebeurde in een onzer Noordelijkste garnizoenen op 'n regenachtigen Februari-avond.

Op den wal der gracht, die de kazerne omgeeft, staat soezend, op één poot, „Dirk" de kazernezwaan, zich niet bekommerend om den fijnen motregen, die den weg naar het gesloten achterhek nat en glibberig doet schijnen als een asphalten vloer...

......Eendjes, donzig wit, met kopje onder beschuttenden vleugel, neergehurkt, veilig rustend onder bescherming van hun sterken vriend......

......Nadert een soldaat in sluipende houding, grinnikend als hij ziet, dat het plantonhuisje gesloten, sergeant planton afwezig is...... klautert dan met bewonderenswaardige vlugheid tegen 't hek op waant zich reeds vrij......

loopig niet zeggen. Maar wij begrijpen niet, dat onze Curaçaosche kooplieden ook niet hun handelsagenten uitzenden naar de eilanden om in relatie te treden met de kooplieden aldaar, evenals de Europeesche firma's hun agenten naar Curaçao zenden.

Voor den Curaçaoschen Handelsbond en voor de Kamer van Koophandel en Nijverheid valt nog heel veel te doen, ten gunste van den weieropbloei van den Curaçaoschen Handel.

Waarvoor heeft Nederland een vloot noodig?

W. schrijft hierover een artikel in „Het Nederl. Zeewezen," waaraan wij het volgende ontleenen:

Sedert de jaren, waarin door de geestkracht van een Johan de Witt een krachtige Nederlandsche vloot onze bloeiende handel en scheepvaart beschermde, en met de Engelsche vloot kampte om het meesterschap ter zee, is er veel veranderd, en hebben de machtsverhoudingen zich dermate gewijzigd, dat wij ons met een bescheiden plaats moeten tevreden stellen. Maar nog altijd blijft waar, dat een krachtige zeemacht den hechtsten steun vormt voor een land, dat ook buiten zijn grenzen belangen heeft te verdedigen.

De geschiedenis leert dat hij, die de zee beheerscht, den overzeeschen handel van anderen naar eigen goeddunken kan doen voortbestaan of stop zetten, en dit is nooit zoo duidelijk gebleken als in het begin der 19e eeuw, toen er na de vernietiging der Fransche eskader is eigenlijk maar één vloot — n.l. de Engelsche — bestond, en één land — n.l. Engeland — feitelijk de wereldmarkt beheerschte. Het is dan ook geen wonder dat in latere jaren, toen ook andere mogendheden belangen kregen op de wereldmarkt, door die mogendheden werd ingezien, dat zij zich niet mochten laten verdringen van den open verbindingsweg over den oceaan, en daarom een vloot moesten bezitten om hun rechten op de vrije vaart over de wereldzeeën te kunnen beschermen. De zucht om zich — wat de markt voor producten van handel en nijverheid betreft — minder afhankelijk te maken van Engeland, heeft andere mogendheden er dus toegebracht aan de oorlogsvloot de noodige aandacht te schenken. Men streeft niet naar het meesterschap ter zee, maar men wil, zooals bijv. Duitschland, een vloot hebben, die zoo sterk is, dat het zelfs voor de krachtigste zeemogendheid onmogelijk zal wezen haar te bestrijden zonder gevaar te loopen, haar positie als voornaamste maritieme mogendheid in de waagschaal te stellen.

Het spreekt vanzelf dat wij er niet aan kunnen denken, en ook niet aan mogen denken, om zulk een vloot te bezitten, maar dit neemt niet weg, dat onze groote overzeesche belangen evenzeer kunnen worden bedreigd als die van anderen, en dat de kans hierop vermindert naarmate wij ter zee krachtiger zullen zijn. Ook al hadden wij geen koloniën maar slechts een bloeienden, overzeeschen handel en scheepvaart, dan zouden deze dus niet beter beschermd kunnen worden dan door een vloot.

Bovendien bezitten wij echter nog altijd prachtige koloniën, en er is geen enkele mogendheid, die ons van de plaats zou kunnen dringen, die wij onder de koloniale mogendheden innemen, of zij bezit een vloot, en kan dus ook in haar vloot getroffen worden als zij poogt om onze rechten te schenden. Een een verzwakking van die vloot kan, zooals meer en meer blijkt, grooten invloed uitoefenen op haar positie als wereldmacht.

De noodzakelijkheid om een zoo krachtig mogelijke vloot te onderhouden is voor ons nog grooter geworden, sedert door de gewijzigde machtverhoudingen in Oost-Azië de kans bestaat, dat onze bezittingen in dat deel van de wereld rechtstreeks kunnen worden aangevallen, dan wel — hetgeen nog waarschijnlijker is — dat onze neutraliteit in die streken niet zal worden geëerbiedigd. Daarbij kan zich het geval voordoen, dat het Rijk in Europa in het geheel niet wordt bedreigd, en het Nederlandsche leger dus geen vinger kan uitsteken om — zij het ook indirect — de koloniën te beschermen.

Zulk een schending van onze rechten is echter ondenkbaar zonder dat de tegenpartij gebruik maakt van haar vloot. Als men daarbij in het oog houdt hoe uitgestrekt de Oost-Indische Archipel is, en hoe onmogelijk het is te achten om die schier talloze eilanden te doen beschermen door het Indische leger, dan blijkt ook hier weer, dat een krachtige vloot het beste middel moet wezen, om het een andere mogendheid zoo moeilijk mogelijk te maken, als zij onze rechten niet wenscht te eerbiedigen.

Wij zijn slechts een klein volk, maar wij hebben toch in vergelijkenden zin minstens even groote, zoo niet grootere, overzeesche belangen dan Duitschland, zoodat wij feitelijk een in verhouding tot onze draagkracht sterkere vloot moeten bezitten om die belangen naar behooren te kunnen beschermen. Zulk een vloot is geen pistool op de borst van anderen; niemand zal ons daarom gaan verdenken van agressieve bedoelingen; men zal er slechts in zien den vasten wil om de rechten van den staat zoo goed mogelijk te handhaven.

Voor dat er echter van opvoering der defensieuitgaven sprake kan wezen, dient allereerst te worden gevraagd of er zekerheid bestaat, dat hetgeen nu door Nederland en Indië tezamen aan leger en vloot wordt ten koste gelegd, wel zoodanig wordt besteed, dat daarbij in voldoende mate rekening wordt gehouden met de belangrijkheid van de taak, die elk dezer onderdeelen van de geheele weermacht zal moeten vervullen? Die vraag moet gesteld worden, omdat door velen wordt gemeend dat, met name van het Indische budget naar verhouding te veel voor het leger en te weinig voor de vloot wordt uitgegeven, terwijl juist een krachtige vloot een betere bescherming zal kunnen verleenen tegen een schending onzer neutraliteit, of tegen een poging tot over meestering van eilanden buiten Java, dan het leger.

Als de millioenen, die wij bij wijze van verzekeringspremie geven voor de instandhouding van onze wereldmacht, niet zoodanig worden aangewend, dat daarvoor werkelijk een maximum van gevechtskracht wordt verkregen, dan wordt onze vloot ten opzichte van haar tegenstanders spoedig zoo hopeloos inferieur, dat zij in het geheel niet meer in staat zal wezen om de koloniën en om handel en scheepvaart in voldoende mate te beschermen. En dan vestigen wij naar buiten ook niet den indruk, dat het ons werkelijk ernst is om onze rechten als onafhankelijke Staat naar ons beste vermogen te handhaven.

ONTWERP.

Verordening tot wijziging van de Mijnproductenverordening 1908.

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de Mijnproductenverordening 1908 (P. B. 1908 No. 40) te wijzigen;

Heeft de Gouverneur, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad en gelet op de tweede zinsnede van arrikel 50 van het regeeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Artikel 16 van de Mijnproductenverordening 1908 (P. B. 1908 No. 40) wordt gelezen als volgt:

Met afwijking van artikel 3 wordt op den uitvoer van door natuurvorming in of boven den grond aanwezige meststoffen een uitvoerrecht geheven:

a. voor die, gewonnen op het eiland Klein-Curaçao en voor den duur der thans bestaande concessie, ten bedrage van tien percent van de waarde, wanneer het phospaat een hooger gehalte dan vijfenzestig percent heeft;

b. voor die, gewonnen op Aruba op het mijnveld, in concessie bij de Aruba-Phospaat-Maatschappij, gevestigd te Curaçao, en voor den duur dier concessie, ten bedrage van drie percent van de waarde, benevens zeventien cent per M³. scheepsruimte van het schip, waarmede de uitvoer geschiedt.

De berekening van het uitvoerrecht in de gevallen sub *a* en *b* heeft plaats volgens het getal kubieke meters, vermeld in den zeebrief van het vaartuig, waarmede de uitvoer geschiedt.

Voor zeeschepen, die een geldigen kolonialen meetbrief hebben van vóór 1 Mei 1877, wordt de inhoud in kubieke meters gevonden door het tonnental in den meetbrief uitgedrukt, te vermenigvuldigen met twee en tweehonderd veertien duizendste [2,214].

Wanneer de uitvoer geschiedt met schepen, die slechts gedeeltelijk met de in dit artikel bedoelde meststoffen worden bevracht, wordt het uitvoerrecht berekend per gewichtston: met dien verstande, dat een gewichtston wordt geacht gelijk te zijn aan 1,6 M³.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Memorie van Toelichting.

Door den heer Carel Frederik Muskus, houder van de concessie tot het exploiteeren van phoshorzure kalk op Klein-Curaçao, werd ondergeteekende er op gewezen, dat het niet mogelijk is onder de tegenwoordige voorwaarden de exploitatie zonder verlies voort te zetten.

Dat het voor den tegenwoordigen concessionaris uiterst moeilijk is om met succes te werken is volgens den mijningenieur Duyfjes zeker, en blijkt wel uit het stopzetten van het bedrijf in 1907 en 1909. Ook thans staat het bedrijf geheel stil.

Gaat men na, dat de waarde van het phosphaat voor de berekening van uitvoerrecht [dus de marktwaarde à f 3.50 verminderd met de kosten van inlading en vervoer à f 1.—] op f 2.50 per M³ scheepsinhoud is gesteld, en dat van die f 2.50 moet worden betaald f 0.76 concessierecht, f 0.25 + f 0.17 uitvoerrecht, dan blijft er f 1.32 per M³. over, om daaruit te bestrijden de kosten van ontginning, enz.

De ondergeteekende vindt het daarom wenschelijk de bijzondere bepaling van artikel 16 der Mijnproductenverordening 1908 voor wat betreft de meststoffen op het eiland Klein-Curaçao te wijzigen, zooals bij de ontwerp-verordening is voorgesteld.

Dat een uitvoerrecht van tien percent gehandhaafd blijft voor wat aangaat phosphaat van hooger gehalte dan 65 % komt ondergeteekende gewenscht voor.

Om aan het door de Aruba-Phosphaat-Maatschappij daartoe gedaan verzoek tegemoet te komen is het laatste lid van gemeld artikel 16 toegevoegd.

Het is wenschelijk en overeenkomstig de billijkheid, dat het uitvoerrecht van 3 % en extra-uitvoerrecht van 17 cent geheven wordt van de hoeveelheid phosphaat, dat werkelijk verscheept is.

De tegenwoordige bepaling staat den uitvoer van gedeeltelijke ladingen met schepen, die niet de volle lading innemen, in den weg, hetgeen niet in het belang van de Maatschappij, noch in dat van de kolonie kas is.

Willemstad, den 20n. Mei 1912.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

ONTWERP.

Verordening tot aanvulling der verordening, betreffende de gestichten voor melaatschen in de kolonie Curaçao (P. B. 1902 No. 28).

In overweging genomen hebbende: dat het wenschelijk is de verordening, betreffende de gestichten voor melaatschen in de kolonie Curaçao (P. B. 1902 No. 28), aan te vullen met bepalingen, betrekking hebbende op het in die gestichten in observatie nemen van personen, die verdacht worden aan melaatschheid te leiden; heeft de Gouverneur na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad en gelet op de tweede zinsnede van artikel 50 van het regeeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Artikel 7 van bovengenoemde verordening wordt gelezen als volgt:

Ieder die melaatsch is kan verzoeken in een gesticht voor melaatschen te worden opgenomen.

Ieder, die verdacht wordt melaatsch te zijn, kan verzoeken in een gesticht voor melaatschen in observatie te worden opgenomen.

Deze verzoeken moeten op Curaçao gericht worden tot den Gouverneur, op de overige eilanden tot den Gezaghebber.

Aan Artikel 8 van bovengenoemde verordening worden de volgende leden toegevoegd:

Is de uitslag van het onderzoek van dien aard, dat de geneesheer of geneesheeren het wenschelijk acht of achten, dat de persoon in observatie wordt opgenomen, zoo geeft de Gouverneur of de Gezaghebber machtiging tot zijn opneming in een gesticht voor melaatschen.

Binnen drie maanden na zijn opneming in het gesticht op Curaçao brengen de stadsgeneesheer, de geneesheer van het gesticht voor melaatschen en nog een ander door den Gouverneur daartoe aangewezen geneesheer, in commissie vereenigd, een definitief verslag uit, omtrent het al of niet melaatsch zijn van den in observatie genomen persoon.

Op St. Eustatius wordt dat verslag binnen genoemden tijd van drie maanden door den geneesheer van het gesticht, en, zoo mogelijk, nog een ander geneesheer, daartoe door den Gezaghebber aangewezen, in commissie vereenigd, uitgebracht.

In observatie genomen personen moeten vrij blijven van elke aanraking met de leiders aan melaatschheid.

In observatie genomen personen mogen zoo lang zij in observatie zijn, het gesticht niet verlaten; echter is de directeur van het gesticht bevoegd, om in bijzondere omstandigheden bovenbedoelde personen vergunning te geven om het gesticht voor enkele uren te verlaten.

Memorie van Toelichting.

Ondergeteekende is van oordeel, dat in de bestaande verordening eenige wijzigingen dienen te worden gebracht.

In vele gevallen is het ondoenlijk, na een enkel onderzoek, reeds uit te maken, of iemand, die vermoed wordt melaatsch te zijn, dit werkelijk is. De aanwezigheid van leprabacillen kunnen meermalen pas na een herhaald onderzoek geconstateerd worden, en in de andere verschijnselen, die melaatschheid doen veronderstellen, is dikwijls eerst na vrij langen tijd een verandering waar te nemen, die het stellen van de diagnose met voldoende zekerheid, mogelijk maakt.

Met het oog hierop kan de termijn, die genomen is, niet te lang heeten.

Terwijl het van den eenen kant zeer gewenscht is, dat personen, die vermoed worden melaatsch te zijn, kunnen worden afgezonderd, is het van den anderen kant ook billijk, dat hun, in bijzondere gevallen, toch de gelegenheid kan worden gegeven om zich voor korten tijd buiten het gesticht te begeven.

Een groot gevaar voor besmetting zal dit voor anderen niet opleveren.

Ondergeteekende meent hier even te moeten aanteekenen, dat het juister was geweest in art. 1, alinea 3, in plaats van het woord „verdacht" het woord „vermoed" te gebruiken, doch dat zulks niet is geschied, omdat ook in de artt. 10. 11 en 14 der te wijzigen verordening het woord „verdacht" is gebruikt.

Willemstad, den 20n. Mei 1912.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Z. D. H. MGR. M. G. VUYLSTEKE heeft op H. Sakramentsdag een geheel bizonderen troost verschaft aan de arme melaatschen van Zaquito, en hun gevoel van verlatenheid voor een wijle verminderd. De Apostolisch Vicaris kwam, in gezelschap van den Hoogeerw. Pater Vicaris Provinciaal en den Weleerw. Directeur, persoonlijk de plechtigheid van dien dag leiden. Monseigneur heeft een pontificaal lof gecelebreerd en gedurende de processie het Allerheiligste gedragen, waarna Z. D. H. in vol ornaat aan de zieken zijn bisschoppelijken zegen gaf.

Nog nimmer had zulk een buitengewone plechtigheid in het melaatschen-huis plaats gehad. Bij zijn rondgang langs de zieken werd Monseigneur door allen allerhartelijkst bedankt.

* * *

Woensdagmorgen is met de *Città di Milano* Z. D. H. MGR. A. BRIOSCHI,

---

......„Dirk" ziet en... begrijpt !... ijlt naar 't hek met een vervaarlijk geblaas...... Soldaat, gestoord in de volvoering van z'n plan, kijkt angstig om...... schopt dan zenuwachtig naar dreigenden tegenstander...... maakt zich gereed den vasten bodem te betreden......

Niet alzoo !... „Dirk" grijpt den zich niet aan 't waarschuwende geblaas storenden overtreder bij de broekspijp...... soldaatje schopt woedender, „Dirk" weert behendig, slaat vervaarlijker met z'n gedachte vleugels...... stoot schrillere klanken uit, als om de wacht te alarmeeren en heftiger, immer heftiger worden de aanvallen van onversaagden, gevleugelden schildwacht !......

......'n Vinnige beweging van soldaat's bedreigde been ontrukt moedigen „Dirk" z'n prooi...... soldaat voelt zich vrij...... springt neer...... rukt zich nog tweemaal los uit den geduchten snavelgreep...... snelt dan onder de druipende boomen stadswaarts, nagezogd door blazenden, doch weldra in kalme berusting z'n veeren schikkenden, moedigen „Dirk".

...Bij 't flauwe schijnsel der straatlantaarns inspecteerde soldaatje z'n broek !......

Een raar soort bal.

Jan is student en zal voor eenige dagen bij zijn ouders gaan logeeren. Jan heeft wel eens last van geldgebrek en weet zich dan te redden door iets te brengen naar „ma tante", „oome Jan", „den Berg van Barmhartigheid", „achter de schui ne deur" ......of hoe een lommerd al meer mag heeten.

Thans diendeu overjas en zwart costuum echter te worden ingelost. Zoo geschiedde dan ook op den avond voor zijn vertrek uit de universiteitsstad. Toen werd vlug de koffer gepakt en den volgenden morgen toog Jan huistoe.

Den morgen na zijn thuiskomst ging Jan's moeder den koffer uitpakken teneinde onder en bovengoed eens te kunnen nazien.

Toen de overjas haar in handen kwam, bemerkte ze op den kraag een kaartje met nummer vastgespeld.

„Jan, wat is dat voor een nummer?"

„Dat...... moeder? ...Dat 's... o ja, dat is, weet u, ik ben een tijdje geleden naar 'n ...... een bal geweest, ziet u... en daar gaf ik natuurlijk aan de vestiaire m'n jas af en toen is dit nummer er opgespeld......"

Even later had moeder een zwarte pantalon te pakken, en daar zat zoowaar ook een kaartje met een nummer aan vastgespeld.

„Zeg Jan" — vroeg ze met een strak gezicht — „wat voor een soort van bal was dat?"

Een nieuwe uitvinding in de aviatiek.

Eerst leek 't een canard: vervolgens ongeloofelijk, doch nu het bericht meer en meer bevestigd wordt, moeten we 't aannemen schrijft de „Tel". Zondag is een mensch er in geslaagd met eigen middelen te vliegen. Zulks geschiedde in den omtrek van Massy-Palaiseau, bij Parijs, en werd uitgevoerd door Alexandre Flamant, een eenvoudige werkman in dienst van een fabriek, die o. m. schroeven voor vliegmachines vervaardigt.

Jaren lang heeft Flamant het vraagstuk bestudeerd om een machine te vervaardigen, waarmee een mensch zou kunnen vliegen, zonder gebruik te maken van een motor. Achtereenvolgens nam hij verschillende rijwielen, voorzag deze van vleugels en een schroef, die door de pedalen in beweging werd gebracht. Eindelijk is hij er in geslaagd met zijn model no. 7 te vliegen. Bij dit toestel wordt de schroef door de armen van den vlieger in beweging gehouden, zóó zelfs, dat deze 1200 toeren in de minuut kan maken en niet minder dan 140 K.G. kan trekken. De Franschen hebben dit nieuwe toestel dadelijk een naam gegeven en „aviette" genoemd, aangezien de geheele machine van Flamant een miniatuuraeroplane is en slechts 35 K. G. weegt. De machine is van een hoogtestuur voorzien, terwijl er tevens op allerlei wijze mee gezwenkt kan worden.

Bij de proefneming werd het toestel geplaatst op een langzaam afloopenden weg. Na 100 Meter had Flamant reeds een snelheid van 40 K.M. per uur te maken. Op dat oogenblik bracht hij zijn hoogtestuur in werking, waarna hij oogenblikkelijk van de aarde loskwam en weldra een hoogte van pl.m. 5 Meter had bereikt. Hij verliet toen den weg en ging over de velden vliegen. Hij legde aldus p.m. 3000 Meter af en was vlak bij het plaatsje Ingny. Hij wilde vervolgens zwenken, doch doordat een draad van de stuurinrichting verward raakte, was hij verplicht plots te dalen. Dit geschiedde nogal hardhandig, waardoor de machine met een plof op den grond terecht kwam en gedeeltelijk vernield werd, terwijl Flamant zelf een hoofdwonde opliep. Hetgeen niet wegneemt, dat hij geheel door eigen kracht had gevlogen, gelijk een vogel doet.

Deze proefneming werd door enkele automobilisten waargenomen en bevestigd.

De uitvinder zelf is nu plots de man van den dag geworden. Hij is in de wolken over zijn succes. De oppervlakte der vleugels is niet grooter dan 7 Meter. „Men behoeft slechts eenige spierkracht", zei hij, „om de schroef een voldoende snelheid te geven." Reeds 1¼ jaar geleden had Flamant dit toestel bedacht; kleine technische moeilijkheden moesten eerst worden opgelost. Nu hij zoover is, zal hij weldra officieel gaan demonstreeren. Zijn grootste wensch is straks op de Place de la Concorde te Parijs te landen.

Aartsbisschop van Cartagena, alhier gearriveerd in gezelschap van den Zeereerw Heer Pastoor A. Ellis en den Weled. Heer Jos. Ellis, die gedurende een veertien dagen te Cartagena de gasten waren van Z. D.H. Monseigneur stapte af ten huize van de familie Ellis, bracht daarna een bezoek bij den Apostolisch Vicaris en keerde met Mgr. Vuylsteke terug naar de familie Ellis, welke dien dag de twee Bisschoppen aan hun tafel hadden genoodigd.

Nu alle politieke opwinding in Cartagena weer bedaard is, kon Mgr. Brioschi veilig naar Italië terugkeeren om te Turijn bij het kapittel bij te wonen zijner Congregatie, welke die der vreemde missies is. Des avonds reisde Z. D. H. verder met de *Citá di Milano*.

Voorspoedige reis.

Maandag a. s. zal Dr. J. H. M. Ellis met zijn geachte Familie per *Prins der Nederlanden* naar New York vertrekken met verlof naar Nederland.

Wij wenschen Dr. Ellis en familie een heel voorspoedige reis en behouden terugkomst.

Dankbetuiging.

Van het Agentschap der Hamburg-Amerikalijn in dank ontvangen verschillende vaar plannen en reclameboekjes.

Steenkolen.

Onmiddelijk na beeindiging der staking in de mijnen is de prijs van de steenkolen weer gedaald, maar nu kondigt men weder een verhooging aan voor de Engelsche kolen.

De Mijnvereeniging heeft te Londen vergaderd en heeft besloten alle soorten van kolen met 2 shilling 6 d. te verhoogen. Voor den opkooper zal deze verhooging 3 sh. 6 d. per ton bedragen.

De mijneigenaren rechtvaardigen deze prijsverhooging met te wijzen op de meerdere onkosten veroorzaakt door de wettelijke verplichting van uitbetaling van het minimumloon en de beperking van arbeid tot 8 uur per dag, alsmede de algemeene verzekering voorgeschreven door *M. Lloyd George*.

De petroleum zal nu meer en meer als brandstof ingang gaan vinden.

De Londensche correspondent van het Hbld. seint:

Volgens hier ter stede loopende geruchten zal spoedig officieel worden aangekondigd, dat de Britsche Admiraliteit een overeenkomst met de Shell heeft afgesloten voor de levering van stookolie voor de marine.

HAMBURG-MARKTBERICHTEN.

Senior Muller & Deitelzweig.

Aloe. De markt blijft vast en de prijs hoog. In het begin der maand April verkochten wij onzen geheelen voorraad tegen den goeden prijs van 75 Mark de 100 Kilo, zoodat wij geen aloé meer voorhanden hebben. Wij gelooven daarom, dat bij een spoedige verzending wij weer dezelfde goede prijzen zullen kunnen bedingen, of zelfs nog betere, als de kwaliteit maar goed is en de hoeveelheden niet te groot. In de laatste dagen is de aloë uit de Kaap ook gestegen, er bestaat derhalve reden om te gelooven dat eveneens de prijs der aloë van deze streken neiging tot stijgen zal vertoonen. Alles hangt natuurlijk af van den aanstaanden oogst, en met genoegen zien wij de nieuwe zendingen van onze vrienden tegemoet.

De prijs van zwarte en goed schitterende aloë is nu 75 M. — 100 K.

Caret. De zendingen gedurende April waren slechts gering, zoodat de prijs stijgende werd. Voor de gewone soort van Venezuela staat nu 24—33M. de halve Kilo genoteerd, met neiging naar boven.

Cacao. De markt blijft vast. Voor die van Caracas en Carupano M. 58 à 72 voor de fijnere van Caracas en Pto. Cabello M. 75 à 120, voor die van Cauca en Maracaibo M. 90 à 120.

Koffie. Heel April door bleef de prijs standvastig. In al de productielanden, voornamelijk in Brazilië zijn de prijzen hoog. Op de Europeesche markten gaat het artikel slecht. Het is zeer gedrukt, er is bijna geen verkoop. Wij gelooven, dat een stijging moet volgen en verwachte gaarne nieuwe zendingen.

Huiden. De markt is vast en de prijs hoog. De koopers willen geen kleine en lichte vellen. Voor de goede, zware huiden uit Curaçao en Rio Hacha is de prijs M. 1.68 het ½ Kilo, voor de kleinere en lichtere slechts M. 1.40 à 1.48 het Kilo.

Dividivi. De markt blijft flauw en de prijs laag. Van slecht wordt de markt nog slechter. De opkoopers hebben allen hun magazijnen opgepropt, er is geen verkoop. En toch blijven nieuwe zendingen maar inkomen, en ze zijn tamelijk groot ook, zoodat op een stijging van den prijs niet te rekenen valt. Slechts met de grootste moeite kan men een kleine hoeveelheid van de fijnere soort tegen lagen prijs kwijt worden. Daarenboven worden er verschillende vrachten van Venezuela tegen lagen prijs aangeboden, wat ook al niet bevorderlijk is om de markt te doen stijgen. Wij zien noch voor heden, noch voor de toekomst eenige verbetering. De prijs is:

Van Curaçao en Bonaire	7 à 8½	M.
fijnste soort	8½ à 9	„
De gewone van Sabanilla	6¾ à 8	„
de fijnere	7 à 7½	„
Coro	6½ à 7	„
Puerto Cabello	6¾ à 7	„
Maracaibo (zeilschip)	7 à 7¼	„
(stoomboot)	7¼ à 7½	„
Riohacha (zeilschip)	6½ à 7	„
(stoomboot)	7¼ à 7½	„

Oud Koper, meer vast; M. 118 á 120 voor rood Koper.

De Curacaosche Bank.

Bij den Kolonialen Raad is ingediend een ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening tot vaststelling van een nieuw reglement voor de Curaçaosche bank [P. B. 1907 No. 9].

De Memorie van toelichting luidt: De behoefte aan meer bankbiljetten, dan waarover de Bank kan beschikken, doet zich meer en meer gevoelen.

Het is daarom wenschelijk, dat het bankbiljetten-kapitaal, dat thans f 300000.— groot is, bepaald wordt op f 400000.—.

Ook de ontwikkeling van de operatiën der inrichting maakt uitbreiding van het bankbiljetten-kapitaal gewenscht.

Neerlands Onafhankelijkheid.

Onze actieve Collega *Boletin Comercial* vestigt de aandacht op het aanstaande eeuwfeest van Neerlands Onafhankelijkheid. Wij zijn het geheel en al eens met onzen geachten Collega, dat dit feest ook hier in de Kolonie dient gevierd te worden.

Tot dusverre hebben wij er over gezwegen, omdat het ons bekend was dat in het Dagelijksch Bestuur der Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond deze quaestie reeds ter sprake was gebracht, terwijl er ook over gedacht werd het 50 jarig feest der vrijmaking der slaven, wat ook het volgend jaar valt, met het eeuwfeest van Nederland te verbinden. Wij wilden eerst de plannen van het A. N. Verbond afwachten.

P. A. P.

In dank ontvangen een monster van P. A. P. het bekende fijngemalen maismeel in nette pakjes in den handel gebracht door den Heer van der Meulen. Met genoegen vermelden wij dat P. A. P. besteld wordt door verbruikers op Jamaica, Pto. Rico, Trinidad en Nederland.

De Crisis.

De Staatscourant van 11 Mei bevat een Kon. besl. van 11 Mei 1912, waarbij met ingang van 14 Mei 1912:

1o. op zijn verzoek, een eervol ontslag is verleend aan den vice-admiraal J. Wentholt, als Minister van Marine, met dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten door hem aan de Koningin en aan den lande bewezen;

2o. tijdens de onstentenis van een Minister van Marine, het beheer van het Departement van Marine, ad interim is opgedragen aan den Minister van Oorlog, den heer H. Colijn.

***

De Haagsche correspondent van de „Standaard" vernam nog, dat de benoeming der door de Regeering toegezegde commissie, die het geheele vraagstuk der Indische defensie onder de oogen zal hebben te zien, binnen een paar weken kan worden verwacht.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

103 ratten
74 muizen.

Officieele berichten.

Aan den hypotheekbewaarder alhier B. E. v. d. V. Zeppenfeldt is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

De klerk ter Administratie van financiën, H. F. Schotborgh is aangewezen om gedurende den verloftijd van den 1ste commies P. L. B. de Haseth door den Kolonialen Raad te worden belast met de betrekking van algemeen rapporteur.

De Ontvanger enz. op Bonaire, M. Ph. van Romondt is tijdelijk ontheven uit die functien en gedurende den verloftijd van den 1ste commies P, L. B. de Haseth, belast met de functien van sub-ontvanger der invoerrechten en accynzen ter Inspectie der belastingen alhier.

De Adjunct-commies J. H. A W. Sprock is tijdelijk belast met de functien van Ontvanger, tevens ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht, en met den dienst der posterijen op Bonaire.

Aan den 1ste Luitenant van de Schutterij alhier, E. S. C. de Veer Abrahamsz is een jaar verlof naar Nederland verleend en naar aanleiding van dit verlof eervol ontslag verleend als Adjudant van de schutterij.

De tijd. sub ontvanger der invoerrechten en accynzen ter Inspectie der belastingen alhier, M. Ph. van Romondt, is gedurende den verloftijd van den 1ste commies P. L. B. de Haseth benoemd tot Secretaris van den Raad van Beroep voor de Grond- en Gebruiksbelasting alhier.

Aan den districtmeester van 't 4de district op Bonaire, J. L. J. C. Cadières is tot herstel van gezondheid, drie maanden verlof verleend; de deurwaarder-cipier op Bonaire H van Noord is gedurende den verloftijd van den titularis belast met de waarneming der betrekking van districtmeester van het 4e district; en de op wachtgeld zijnde assistent-opzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk op Bonaire, R. F. A. Harms is tijd. belast met de betrekkingen van van Noord.

Muziekuitvoering.

Zondagavond van 8—10 OVERZIJDE

Met het grootste genoegen laten wij hier volgen het

PROGRAMMA.
VAN HET
Curacaosche Philharmonisch Orkest.

1. Immer fesh......Marsch......R. Eilenberg
2. Fant. sur La Fille de Madame Angot... Ch. Lecocq
3. Walzer aus „Ein Walzertraum"...... O. Strauss
4. Selection from „Traviata"...G. Verdi
5. „Club D. A. H. I. G. D."......Marsch R. Boskaljon
6. Selection from. The merry widow... Fr. Lehar
7. Adorable......Danza......L. R. Miranda
8. Un Recuerdo......Valse.........Jac. Palm
9. Discie Darlings Two Step... P. Wenrich

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 7 Juni 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		0 22
ZOUT per vat van 130 K.G........	f	0 80
DIVIDIVI per K.G..........................	„	0 05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0 70
id. per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G...............	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G...........	„	1.20
WOL per K.G...........	„	0,12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.45
BEENDEREN per K.G..................	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G..............	„	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa) :		
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	„	4.12½
„ „ 1 (gebleekt),, „	„	4,25
„ „ 2 „ „	„	5.50
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ (OLA)	„	—.—
„ „ 6 „ „	„	9
„ „ 7 „ „	„	9—
„ „ 8 „ „ (OLA)	„	9—
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„	12—
„ „ 11 „ „	„	12.50
„ „ 12 „ „ (OLA)	„	13.50
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ (OLA)	„	15—
„ „ 15 „ „	„	——

Nederland.

Minister Wentholt af!

Dat Minister Wentholt na het votum der Tweede Kamer van 5 Mei ll. zou heen gaan, stond van het oogenblik der stemming zelve vast; dat hij zou heengaan was vóór die stemming reeds door ieder, die eenigen politieken flair heeft, te voorspellen.

Daar had zich den laatsten tijd tegen zijn persoon, zoowel als tegen zijn schip, bij de Kamer en het publiek daarbuiten een atmosfeer van vijandigheid gevormd, welke voor iederen bewindsman doodelijk zou geweest zijn.

Eigenlijk dateerde die vijandelijkheid ten opzichte van zijn persoon al van veel vroeger. Van liberale zijde werd het hem nooit vergeven, dat hij van een Kabinet van Links in een van Rechts was overgegaan; dat de Ministers van Oorlog en van Marine nooit als politieke Ministers zijn beschouwd, werd daarbij, opzettelijk of niet, over 't hoofd gezien. Daarbij kwam, dat de Minister door zijn optreden tegen een paar marine-officieren van hoogeren rang, welke wegens dat optreden gemeend hebben, hun ontslag uit 's Rijks dienst te moeten aanvragen, bijna het geheele korps zee-officieren sterk tegen zich had ingenomen. Bemind bij de Marine was deze Minister volstrekt niet. Bij de liberalen van allerlei soort nog minder. Dat hij, die eenmaal liberaal heette en in een liberaal Kabinet zitting nam, zijn medewerking verleende tot de benoeming van een „vlootdominee" was een voortdurend motief voor bitteren schimp en satire, aan welke deze Minister, meer dan een zijner ambtgenooten in dit Kabinet onophoudelijk heeft bloot gestaan.

Ook nu, bij zijn heengaan, wordt hem van liberale zijde geen hoon gespaard. Niet slechts edelmoediger, maar ook meer overeenkomstig de waarheid zou het wezen, te erkennen, dat hij met eere gevallen is voor eene zaak, welke bij hem was vaste en eerlijke overtuiging.

't Was toch vooral bij den laatsten, voor hem noodlottig geworden strijd om zijn schip, dat de bekwaamheden en talenten van dezen Minister bijzonder aan 't licht zijn getreden. De Memorie van Antw., waarmede hij het zeer ongunstige Voorl. Verslag der Tweede Kamer beantwoordde, is een stuk, dat iederen Minister van Marine eer zou hebben aangedaan. Ware zijn schip nog te redden geweest, deze van ernstige overtuiging en grondige kennis blijk gevende verdediging zou het behouden hebben.

't Pleit was echter al beslist. En toen hem dit gebleken was, heeft de Minister niet, gelijk zóóvelen vóór hem deden, zijn heil gezocht in het prijs geven van beginselen en in concessies.

Zonder toegeven is hij op zijn stuk blijven staan en is als eerlijk strijder voor zijne zaak gevallen.

Een eeresaluut komt hem derhalve toe, niet alleen van de zijde zijner vrienden, maar ook van eerlijke tegenstanders.

De Tijd.

Uit de naburige Republieken.

SANTO DOMINGO.

Nu de plannen tot verbetering van de haven van Kingston (Jamaica) gansch in duigen zijn gevallen, schijnt Santo Domingo hoop te koesteren ook eenig voordeel van de opening van het Panamakanaal te mogen verwachten. Een geoloog uit Londen, Mr. John Kirsopp is aldaar aangekomen om een onderzoek in te stellen naar den rijkdom der kolenbeddingen. Sto. Domingo denkt dus ook een kolenstation te kunnen worden.

In de Senaat heeft de Heer Lopez het voorstel gedaan een werf aan te leggen waar groote booten van 10.000 ton gemakkelijk kunnen vastmeren.

HAITI.

Een geheimagent der regeering heeft een bezoek gebracht aan Kingston (Jamaica) en een gevolg van dit bezoek was, dat alle Haïtianen die op Jamaica vertoeven verbannen worden verklaard, omdat zij schuldig zouden zijn aan een complot tegen Grl. Leconte.

Vele Haïtianen die naar hun vaderland terug wilden, kunnen dat nu niet meer. Onder hen bevinden zich verschillende Afgevaardigden die openlijk verklaarden niets uit te staan te hebben met het complot, maar integendeel vrienden van Grl. Leconte te zijn.

VENEZUELA.

President Gomez heeft aan 't Congres een boodschap gezonden, waarin de Generaal zegt, dat, aangezien Venezuela zijn schulden, voortvloeiend uit het Protocol van Washington, nog in den loop van dit jaar zal hebben afbetaald, het overweging verdient om de 30 pct. der douanen tot nu toe voor die buitenlandsche schulden bestemd, in het vervolg te besteden aan verschillende goede doeleinden in het belang van het eigen Vaderland. De President zou die gelden besteed willen zien aan verbetering van het leger, exploratie en exploitatie der rijkdommen van den bodem, aanleg en verbetering van verkeerswegen, uitbreiding der immigratie, en proeven van kolonisatie, verbetering van den landbouw en veeteelt, verbetering van den gezondheidstoestand, overname van den spoorweg van Pto. Cabello naar Valencia.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft weder een *geelboek* uitgegeven, waarin wij o. a. lezen:

„......In den tegenwoordigen stand van zaken zijn er slechts twee punten, welke geregeld moeten worden om tot een bevredigend resultaat te komen:

1o. Het 30% additioneel recht. Aangezien Venezuela alle beletselen wenscht uit den weg te ruimen, zou men kunnen zeggen: „dat, indien Venezuela aan een derde mogendheid ten behoeve van haar kolo-

niën in de Antillen een tegemoetkoming op het stuk van handelscheepvaart of nijverheid mocht verleenen, gelijke tegemoetkoming ook zal worden toegestaan aan de Nederlandsche Regeering, mits deze aan Venezuela dezelfde of andere gelijkwaardige voordeelen verzekert, als door die derde mogendheid aan de Republiek toegestaan."

2o. De vordering van den heer Thielen. Onze wetten kennen, betreffende deze zaak, geen anderen weg dan dien, welken men ook in de andere landen volgt. Het is dus redelijk en billijk zich aan die wetten te houden en dat diensvolgens de heer Thielen alle vorderingen waartoe hij gerechtigd meent te zijn, aanhangig maakt voor de rechtbanken; en slechts ingeval van rechtsweigering of klaarblijkelijke onrechtvaardigheid zou de aangelegenheid langs diplomatieken weg behandeld kunnen worden."

De Regeering van Venezuela bevestigt de belofte om die van Nederland bij het teekenen van het aan te gaan protocol de som van 20.000 francs uit te keeren, welke deze laatste Regeering van haar vordert wegens schade toegebracht aan de Nederlandsche vaartuigen *Estela*, *Penelope*, *Justicia*, *Carmita* en *Marión*, hetgeen, naar men overeengekomen is, niet zal voorkomen in het protocol tot herstel der betrekkingen, evenmin als de teruggave van de Venezolaansche kustwachters door Nederland aan Venezuela.

Buitenlad.

ENGELAND.

De vorige maand heeft de Engelsche minister van binnenlandsche zaken, Mc. Kenna een wetsontwerp ingediend, tot invoering van scheiding van kerk en staat in WALES, een prinsdom ruim half zoo groot als ons land en in het Westen van Engeland gelegen. De bewoners van dit prinsdom zijn voor het grootste deel non-conformisten, d. w. z., ze behooren niet tot de Engelsche staatskerk.

Die staatskerk, het woord zegt het reeds, geniet tal van voorrechten boven de andere kerkgenootschappen en hieraan zagen de nonconformisten gaarne een einde gemaakt.

Het Engelsche liberale bewind is hun daarbij ter wille geweest en heeft, overeenkomstig een reeds voor jaren gedane toezegging, een wetsontwerp ingediend, waarbij aan de afgescheiden kerkgenootschappen gelijke rechten verzekerd worden als aan de Engelsche staatskerk.

De beraadslagingen, die over dit wetsontwerp zijn gevoerd, hebben duidelijk doen zien, dat er heel wat logischer en gezonder gedacht wordt door de Engelsche regeeringsmannen, dan door hun collega's in Frankrijk of Portugal, die allerlei middelen te baat nemen om hun kerkdieverij goed te praten.

Maatregelen tot algemeen welzijn noemen de Fransche en Portugeesche kerkvervolgers hun politiek, maar de radicale minister Lloyd George heeft het kind bij zijn waren naam genoemd, toen hij vierkant weg er op wees, dat men dief is en dief blijft, onverschillig wie men besteelt en al moge die bestolene kerk of klooster zijn.

Het ontwerp, strekkende om de bezittingen der Engelsche kerk in Wales weer aan den staat te doen terugkeeren, werd vooral bestreden door de conservatieve Protestanten en in het bijzonder door de twee lords Hugh èn Robert Cecil, broeder van den markies van Salisbury.

De minister herinnerde evenwel de heeren eens even aan de geschiedenis en wel aan de dagen der hervorming, toen de Katholieke Kerk en haar kloosters beroofd werden van hun eigendom — onteigenen noemen de kerkdieven in Frankrijk en Portugal dit — en de koningen van Engeland die aldus verkregen bezittingen verdeelden tusschen de nieuwe protestantsche Staatskerk en hun vleiers en hovelingen.

Het gaat nu toch niet aan, richtte de minister zich tot de oppositie, vandaag van berooving der Staatskerk te spreken, waar men dan toch enkel van die Staatskerk terug vordert, wat haar in de 16e eeuw onrechtmatig was geschonken en allerminst paste die oppositie dien afstammelingen van adellijke huizen, wier fortuin gegrond is op de bezittingen, indertijd door Hendrik VIII aan de Katholieke Kerk ontnomen en aan zijn hovelingen gegeven.

De ministerieele verklaring viel als een mokerslag op de beide lords Hugh en Robert Cecil, wien ook nog door den bekenden historicus prof. Pollard in de „Times" een geschiedenislesje werd voorgehouden.

Lord Hugh Cecil had n. l. in het debat beweerd, dat zijn familie nog geen stuiver uit de plundering der kloosters had getrokken, een bewering, die professor Pollard in het j.l. Maandagnummer van de „Times" onhoudbaar noemde. De geschiedschrijver herinnerde aan de „Letters and Papers of Henry VIII", waarin maar even zeven kloosterbezittingen worden genoemd, die door den koning aan Richard Cecil geschonken waren en dit was nog maar een peulschilletje vergeleken bij hetgeen zijn zoon lord Burghley kreeg. Overigens, zegt de professor, is deze gift nog niets bij den buit, welke de stichters der hertogelijke huizen Somerset, Bedfort, Norfolk en Devonshire verkregen.

De liberale „Daily News" schreef dan ook naar aanleiding dezer zaak: De Kerk werd bestolen met een onbeschaamdheid zonder weerga in de geschiedenis; en haar bezittingen —geschonken door godvruchtige begiftigers voor den arme en met godsdienstige doeleinden — werden verdeeld tusschen de op buit beluste heeren van het hof.

En den buit eens in handen, verwaarloosden de begunstigden al de er aan verbonden verplichtingen. De kloosters hadden hun goederen beheerd voor de armen, de dolenden geherbergd en de hongerigen gevoed. Toen de kloostergemeenten waren ontbonden en hun bezittingen in handen der hofkliek waren gevallen, viel de armenverzorging ten laste van het openbaar bestuur.

Het doet goed, voegt het „H. v. A." aan deze uiting van de „Daily News" die woorden gedrukt te zien in een liberaal, zelfs radicaal getint blad.

De geschiedenis der kerkdieven van de XIVe eeuw in Engeland, is dezelfde als die van onzen tijd in Frankrijk.

Doch nooit hebben onze liberale en socialistische kranten het striemend oordeel durven vellen, dat de liberale „Daily News" velt; integendeel zij hebben niet genoeg hun bewondering kunnen uitdrukken voor de politiek van Combes, Briand en Co.

Zooals de kerkdieven in Frankrijk hitsen zij vandaag het volk op tegen de Kerk en tegen de Kloosters; zooals zij, hebben zij voortdurend den mond vol van de „rijkdommen" der kloosters; zooals zij, verwaarloozen zij de intenties der begiftigers van godsdienstige stichtingen, die in den loop der tijden „verwereldlijkt" werden.

MAROKKO.

Moelai Hafid blijft voorloopig te Fez, om daar de komst af te wachten van generaal Lyautey en met dezen te spreken over zijn aftredingsplannen. Evenals Regnault en Moinier hem de reis naar Tanger uit het hoofd hebben gepraat, evenzoo zal de resident-generaal den Sultan wel terugbrengen van diens baloorig afdankings-idee. Te meer indien, naar verluidt, Lyautey inderdaad zeer snel en kras zal optreden tegen de revolutionnaire Mooren, die van het protectoraat der Franschen niet gediend believen. Tengevolge van de hem toegezonden versterkingen zal generaal Moinier weldra beschikken over 32.000 man, terwijl aan de zijde der Algerijnsch-Marokkaansche grens 't aantal troepen 11.000 man bedragen zal.

Ziedaar wat men noemt de „pénétration pacifique". De Duitsche pers slaat heel dit gedoe hoofdschuddend gade (naar de „Köln. Zeitung" uit Berlijn verneemt, heeft de Duitsche regeering in zake de plundering van een Duitsche firma in Marokko niet alleen door den Duitschen gezant aldaar, doch ook door den gezant te Parijs de noodige stappen doen ondernemen, ten einde meer licht over de aangelegenheid te doen ophaan) en Jaurés protesteert in zijn „Humanité" op de hem eigen woeste manier tegen de taktiek der Fransche Marokko-overweldigers. Deze, zegt hij, hebben onophoudelijk verzekerd, dat dat Sultan en alle verlichte Marokkanen uit eigen beweging de Franschen in hun land hebben geroepen, en nu ziet men, hoe het protectoraat een algemeenen opstand ontketent! Geen wonder dat de Duitsche bladen dit betoog gretig overnemen. De Marokkoquestie is, als onmiddelijk dreigend gevaar voor een conflict tusschen Frankrijk en Duitschland, weliswaar uit de wereld, doch men kan te Berlijn moeilijk dan met „Schadenfreude" zien, hoezeer Marianne op moet passen om geen gevoelige klappen te krijgen met den snuit van den woesten olifant, dien zij uit de Moorsche loterij heeft getrokken.

Advertentien.

ZITTING

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD

op Donderdag den 13n Juni 1912 des avonds te acht uur.

Te behandelen onderwerpen: Ingekomen stukken.

Willemstad, den 8n Juni 1912.

De Gouvernements-Secretaris, De Griffier van den Raad,

J. F. HAAYEN.

Bekendmaking.

„In artikel 9 van het Reglement op den Garnizoensdienst is bepaald, dat klachten over mindere militairen wegens wanbetaling van schulden aangegaan buiten voorkennis hunner chefs, niet worden aangenomen.

Ook voor de burgermarechaussees zal dezelfde gedragslijn worden gevolgd.

Curaçao, den 28n. Mei 1912.

De Procureur-generaal,

J. B. GORSIRA.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos lerevados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceiet de petroleo como un sustituto de aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaconies intestinales, causando á la larga nflamación de las vías digestivas.

Carece por lo tanto depor la piedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 1 JUNI – 15 JUNI.

Schip	Kapitein.	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A Johanson	4 Juni	Pto Cabello	5 Juni	Maracaibo
Pr. Willem III	C. v Baaren	1 „	New York	3 „	Amsterdam
Caracas	Furst	4 „	La Guayra	5 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	8 „	New-York	8 „	Maracaibo
Pr. der Nederl.	J C Metus	8 „	Amsterdam	9 „	New-York
Merida	A Johanson	10 „	Maracaibo	10 „	La Guayra
Merida	A. Johanson	12 „	La Guayra	13 „	Maracaibo
Maracaibo	G W. Goodman	13 „	Maracaibo	13 „	New-York
Philadelphia	Highborn	13 „	New-York	13 „	La Guayra
Prins Willem I	A R Nyboer	16 „	New-York	17 „	Amsterdam
Graecia	W Krieger	1 Juni	Hamburg	3 Juni	Pto Colombia
Citta di Milano	Casella	5 „	Colón	5 „	Genova
Almerian	R Thomas	6 „	Liverpool	6 „	Pto. Cabello
Cuban	Masters	7 „	Liverpool	7 „	Galveston
Sardinia	E Wünnenberg	12 „	Hamburg	12 „	Pto. Colombia
Niederwald	L Schubarth	15 „	Pto Colombia	17 „	Hamburg
Antonio Lopez	Autich	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Venetia	C Segebarth	16 „	Colón	17 „	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Margarita C	1 Juni	Aruba	*Carlota V*	1 „	Maracaibo
Refugio H	3 „	Aruba	*Refugio H*	5 „	Aruba
Lucia D	4 „	Pto Plata	*Sirena H*	5 „	Maracaibo
Saeta V	5 „	Maracaibo	*Margarita C*	5 „	Santa Marta
Providencia	5 „	St Domingo	*Victoria D*	6 „	Sanchez
Providence D	5 „	St Domingo	*Graciosa V*	5 „	Vela de Coro
La Preferida H	5 „	Maracaibo	*Yane H*	5 „	Bonaire
9 de Abril H	5 „	Aruba	*9 de Abril H*	8 „	Maracaibo
Olga Lucila C	7 „	Rio Hacha	*Providence*	11 „	Azua
Meteor H	7 „	Maracaibo			

Drukker:

B. L. BOGAERS.